

14 Αυγούστου 2021

Άγιος Νικόλαος Καβάσιλας: Η αρετή της Παναγίας ξεπερνά κάθε ανθρώπινο νοο!

/ [Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα](#)

Υπεραγία Θεοτόκος.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Αγίου Νικολάου Καβάσιλα: Λόγος Εις την Πάνδοξον Κοίμησιν της Υπεραγίας Δεσποίνης ημών και Παναχράντου Θεοτόκου

Συνέχεια από εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=319505>

6. Και να που πρόσφερε η Παρθένος για χάρη όλου του κόσμου αυτή την υπέροχη δικαιοσύνη κι έγινε σ' εμάς η κάθαρση κι ο ιλασμός κι εξαγνισε ολόκληρο το ανθρώπινο γένος. Κι όπως η φλόγα ή η φωτοχυσία μεταδίδεται σ' όποιο σώμα συναντήσει, έτσι και η Παρθένος μετέδωκε σ' όλους το λαμπρό φως της.

Υπάρχει μια αναλογία ανάμεσα στην Παρθένο και τον ήλιο: το φυσικό φως παρουσιάζεται σαν η ωραιότητα των ορατών πραγμάτων, χωρίς να ανήκη στη φύση όλων, γιατί το έδωσε ο Θεός μόνο στο δίσκο του ηλίου, παρόμοια ακριβώς και η ωραιότητα των ανθρώπων και όλο το σεμνό μεγαλείο της φύσεως και όλη η χάρη, όπως ανθούσε πριν να χάσει ο άνθρωπος το Θεό και την οποία θα είχε, αν είχε τηρήσει το νόμο του Θεού και την δικαιοσύνη που είχε και κείνη που έπρεπε να έχει, αλλά δεν είχε, όλα αυτά βρέθηκαν συγκεντρωμένα μόνο στην Παρθένο και εδικαίωσαν όλους τους ανθρώπους, πράγμα που ο Παύλος είπε για το Σωτήρα.

Υπήρξε έτσι η Παρθένος θησαυρός ή περιουσία ή πηγή ή δεν ξέρω πώς αλλιώς να το πω της αγιότητας όλων των ανθρώπων.

Γι' αυτό από τους ανθρώπους όλων των εποχών αυτή μόνη κατοίκησε στο θυσιαστήριο.

Και προσφέρθηκε σαν μια προπαρασκευαστική και καθαρτήριο θυσία πριν από το μεγάλο θύμα για το καλό όλου του γένους. Έτσι «πρόδρομος του ανθρωπίνου γένους εισήλθεν εις τα Άγια των Αγίων ο Ιησούς».

Σαν πρόδρομος δε του Σωτήρα εισήλθε στα ενδότερα του καταπετάσματος η μακαρία Παρθένος και προσέφερε τον εαυτό της στον Πατέρα. Και ο Ιησούς βέβαια συμφιλίωσε απόλυτα τους ανθρώπους με τον Πατέρα πεθαίνοντας πάνω στο σταυρό.

Ενώ η μακαρία, με το να προσφερθή στο Θεό, τόσο μπόρεσε να συμβάλει στην καταλλαγή, όσο χρειαζόταν για να φέρη τον κυβερνήτη ανάμεσα στους ανθρώπους, να κάνει αδελφό τους τον πρεσβευτή, αυτόν που επρόκειτο να έλθη για χάρη τους μπροστά στο Θεό και να διεκδίκηση τη σωτηρία γι' αυτούς που ήσαν πλέον δικοί του, που είχαν την ίδια με αυτόν φύση.

Γιατί όφειλε να ομοιωθή κατά πάντα με τους αδελφούς του, «ίνα ελεήμων γένηται και πιστός αρχιερεύς τα προς τον Θεόν».

Και αυτός βέβαια, όντας μέσα στη μια του υπόσταση και τα δύο: και αυτό που είμαστε εμείς και Θεός, έγινε το κοινό όριο καθεμιάς από τις δύο φύσεις. Είναι γι' αυτό και ένωση του Θεού με τους ανθρώπους και καταλλαγή και ειρήνη και έρως και ο,τιδήποτε άλλο οδηγεί προς αυτά.

Ενώ η μακαρία με το να είναι από το ένα μέρος άνθρωπος, εφ' όσον καταγόταν από τους ανθρώπους, και να ταιριάζη από το άλλο σε ό,τι αφορά την υπέροχη αρετή της μόνο με τον Θεό, αυτό και τους ανθρώπους μεγαλύνει και τον Θεό κινεί

σε έρωτα προς το ανθρώπινο γένος, ελκύοντάς Τον με το κάλλος της.

Και ο Σωτήρας βέβαια εξόφλησε όλα εκείνα τα οποία εμείς χρωστούσαμε. Γιατί δεν ένοιωθε ο ίδιος να είχε κάμει κάτι για το οποίο να είναι υπεύθυνος, αφού «αμαρτίαν ουκ εποίησεν», αλλά πήρε πάνω Του τις δικές μας αμαρτίες και βασανίσθηκε για χάρη μας. Έτσι η πληγή ενός, που δεν είχε αδικήσει σε τίποτα, με το να πάρη τη θέση της ποινής που άξιζε σ' όλους τους ανθρώπους που έσφαλαν τα μέγιστα, ήταν αρκετή να διαλύση τις κατηγορίες εναντίον όλων.

Η δε Παρθένος με το να παρουσίαση μόνη αυτή ανάμεσα σ' όλους τους ανθρώπους την ψυχή της αξία του Θεού μπόρεσε να υπερασπισθή και τους άλλους.

Γι' αυτό, ενώ πολλοί και πολλές φορές δέχθηκαν από τον ουρανό μηνύματα, μόνο σ' αυτή ο Θεός είπε το «χαίρε».

Γιατί δεν υπήρξε πριν από αυτή κανείς που, απαλλαγμένος από κατηγορίες, να μπορή να είναι απαλλαγμένος και από τη σχετική ποινή. Όλους πράγματι τους έκρινε ο Θεός άξιους να πονούν και να βασανίζονται.

Αυτή ακριβώς ήταν η τιμωρία των ανθρώπων για το ότι καταπάτησαν το νόμο της αληθινής χαράς και ειρήνης. Με το να θεωρήση λοιπόν τη μακαρία Παρθένο αξία να χαίρεται και με το γεγονός ότι την αποκάλεσε «ευλογημένη» και «κεχαριτωμένη», φανέρωσε ότι δεν είχε να της καταλογίση τίποτε από όλα εκείνα για τα οποία η ανθρώπινη φύση ήταν υπεύθυνη.

7. Γιατί έπρεπε το καινούργιο θύμα, που προσφέρθηκε για μας, οι οποίοι είχαμε ανάγκη από πολλούς εξαγνισμούς, να είναι άμωμο και άγιο. Εάν βέβαια το θυσιαστήριο, το οποίο ήταν σχεδιάσμα και εικόνα των χαρίτων της Παρθένου, έπρεπε να είναι το πιο άγιο από όλα τα άγια πράγματα, τι γνώμη θα έπρεπε να διατυπώσουμε για την ίδια την αλήθεια;

Γιατί το θυσιαστήριο δεν υστερούσε από την Παρθένο μόνο όσο υπολείπεται από την αλήθεια η σκιά και το αποτύπωμα της αλήθειας, αλλά υπάρχει ανάμεσα τους πολύ μεγαλύτερη, άπειρη απόσταση. Γιατί το θυσιαστήριο το επισκιάζουν, όπως είπε ο Παύλος, τα Χερουβίμ.

Ενώ την πολυύμνητη δεν την επισκιάζουν απλώς τα Χερουβίμ ή κάτι σπουδαιότερο από αυτά, αλλά ο ίδιος εκείνος, τον όποιο υπηρετούν τα Χερουβίμ, η δύναμις του Υψίστου, όπως ανήγγειλε ο θειότατος Γαβριήλ. Εξ άλλου η θυσία είναι αγιώτερη από το ιερό, γιατί αυτή ακριβώς το κάνει ιερό. Το χρίσμα του αίματος είναι εκείνο

που το αγιάζει.

Αλλά η μακαρία Παρθένος τόσο πολύ είναι αγιώτερη από οποιαδήποτε άλλη θυσία, ώστε να μην μπορέ κανείς ούτε να περιγράψει τη διαφορά. Γιατί το αίμα της καινούργιας αυτής θυσίας δεν το δέχθηκε απλώς το θυσιαστήριο ούτε το κατέφαγε η φωτιά, αλλά το πήρε πάνω του ο ίδιος ο Θεός και το φόρεσε σαν «ιμάτιον σωτηρίου και χιτώνα ευφροσύνης», ξαναχαρίζοντάς το στους ανθρώπους σαν όπλο εναντίον κάθε κάκου και κάθε πόνου.

Και δεν ντράπηκε γι' αυτή την περιβολή, αλλά την ονομάζει αντίθετα δόξα και βασιλεία του. Και σωστά, γιατί όταν φορώντας αυτό το «ιμάτιο» πήρε μέρος στη ζωή των ανθρώπων λέγει η Γραφή ότι «(έφθασε στη γη η βασιλεία των ουρανών». Γι' αυτή τη βασιλική ενδυμασία ρωτούσαν οι Άγγελοι το Σωτήρα: «γιατί είναι κόκκινη η στολή σου;» Κι αυτή τη βασιλεία «ο Κύριος εβασίλευσε», σύμφωνα μ' αυτό που λέει η Γραφή.

Αυτή τη δύναμη κι αυτή τη δόξα φόρεσε. Μ' αυτήν ακριβώς την περιβολή και μ' αυτή τη ζώνη νίκησε το Διάβολο, άρπαξε από τα χέρια του κι ελευθέρωσε τους δεμένους, αλυσοδέονοντας τον ίδιο. Κι έγινε σ' εμάς τους σωσμένους η σάρκα του Σωτήρα «δύναμις Θεού», όπως γράφει ο Παύλος.

Ω πόσο πρωτοφανή και υπέροχα είναι αυτά τα μυστήρια!

Πόσο θαυμαστή αυτή η δικαιοσύνη!

Ω μεγαλείο ψυχής, που με τέτοια αγνότητα στόλισε το σώμα της!

Ω σώμα που ξεπερνώντας τη φύση του τόσο πολύ υψώθηκε μαζί με την ψυχή!

Ω φως λαμπρό που καταύγασε εκείνο το νου!

«Τι να πω και τι να διαλαλήσω»; ρωτάει έκπληκτος ο προφήτης. Το Θεό, που κανένας ποτέ δεν περιέλαβε τόπος, που η κτίση όλη, κι αν ακόμα γίνη μύριες φορές μεγαλύτερη, δεν τον χωρεί, Αυτόν τον περιέβαλε με το αίμα της η Παρθένος.

Κι όχι απλώς τον περιέβαλε, αλλά του ύφανε με το αίμα της τέτοιο χιτώνα, που από κάθε άποψη να ταιριάζη στο βασιλιά. Αν και βέβαια δεν ενώθηκε ο Θεός με την ανθρώπινη σάρκα απλώς όσο το σώμα ενώνεται με το ένδυμα ούτε η ανθρώπινη φύση έλαβε μέρος στη θεία ακτίνα όσο η στολή στη βασιλική ευτυχία.

Αλλά τόσο μόνο επιτρέπεται να ονομάσουμε το μυστήριο της ενανθρωπήσεως του Σωτήρα περιβολή και ενδυμασία, όσο χρειάζεται για να εκφρασθή ότι δεν έχει γίνει σύγχυση ανάμεσα στις δύο φύσεις, αλλά ότι η κάθε μια μένει ακέραιη και διατηρεί όλα τα ιδιώματά της.

Ενώ σ' ό,τι αφορά τα υπόλοιπα, τόσο πολύ ξεπερνά η πραγματικότητα αυτή την εικόνα, όσο η τελεία ένωση την πλήρη διαίρεση. Γιατί αυτή η ένωση ούτε μπορεί να γίνη παράδειγμα σε τίποτε άλλο ούτε από κανένα άλλο παράδειγμα μπορεί να εκφρασθή.

Αλλά είναι μια ένωση μοναδική, πρωτοφανής και ανεπανάληπτη. Γιατί το αίμα της μακαρίας έγινε αίμα Θεού -πώς να το εκφράσω;- και, συμμετέχοντας τόσο στενά σε καθετί που Αυτός είχε, αναδείχθηκε ομότιμο και ομόθρονο και ομόθεο με τη θεία φύση.

Σε τέτοιο ύψος αγιότητος έφθασε η Παρθένος, τόσο η αρετή της ξεπερνά κάθε ανθρώπινο νου!

Από το βιβλίο [Αγίου] Νικολάου Καβάσιλα, «Η Θεομήτωρ», των εκδόσεων της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος. Κείμενο, μετάφραση, εισαγωγή, σχόλια Παναγιώτης Νέλλας.

<https://bit.ly/2Xig9rS>